III. Turgut Uyar Şiir Ödülleri Birincisi

Turgut Uyar

SÜPÜRGE-KADIN DESTANI

metin göz

Bencekitabevi

Bencekitap•
Şiir

Birinci Basım - Haziran 2013

Süpürge-Kadın Destanı / Metin Göz

III. Turgut Uyar Şiir Ödülü Birincisi (2013)

Yayın hakları Bencekitap'a aittir.
Yayıncının yazılı izni olmadan çoğaltılamaz.
Kaynak göstermek koşuluyla alıntı yapılabilir.

Genel Yayın Yönetmeni: Ceyda Pırıl Köstem
Editör: Didem Yıldırım
Kapak Tasarım: CPK Graphic's Design
Mizanpaj: Benceajans

Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Rek. San. Ltd. Şti.
Tel: (0 312) 341 36 67

CIP: Metin Göz
Süpürge-Kadın Destanı
Edebiyat / Şiir
Ankara, Bencekitap, 2013, 83 Sayfa

ISBN 978-605-4621-51-4
bencekitap Sertifika No: 17725
bencekitap
Selanik Cad. No: 28/18 Kızılay – Ankara
Tel: (0 312) 417 88 77 Faks: (0 312) 425 24 58
www.bencekitap.com - www.bencekitap.com.tr
info@bencekitap.com.tr

Yayıncının Notu: *Kitaptaki yazım kurallarına, yazarın isteği üzerine, müdahalede bulunulmamıştır.*

SÜPÜRGE-KADIN DESTANI

metin göz

III. Turgut Uyar Şiir Ödülü Birincisi
2013

ŞİİR

METİN GÖZ

Adam Sanat, Şiir Atı, Sombahar, Argos, Gösteri, Varlık, Hokka, Öteki-siz ve *Şiir Ülkesi* dergilerinde okur önüne çıktı. Evvel zaman içindeydi (1986-2006 yılları arası). *Sim ve Delta* adlı kitabıyla Cemal Süreya Ödülü'nü kazandı (1991, yayımlanmamış dosya dalında). *Kopar Palamarı Bay Palomar* adlı ikinci kitabı 2000'de, *Revan* adlı üçüncü kitabı ise 2007'de yayımlandı. Uzunca bir inzivadan sonra 2013'te yeniden yerüstüne çıkmaya karar verdi ve Süpürge-Kadın Destanı adlı dosyasıyla 2013 Turgut Uyar Şiir Ödülü birincisi oldu. Ayrıca, Foça Belediyesi Deniz Öyküleri Ödülü'nde Yeşil Çimenler, Doğrusal Olmayan Diferansiyel Denklem ve Deniz, 2013 Tanpınar Hikâye Yarışması'nda ise Eşik adlı hikâyesi yayımlanmaya değer görülerek ortak kitaba alındı.

(*) Çok gerekmedikçe büyük harf kullanmadı -büyüklerini saymaz, küçüklerini sever çünkü. İçeride herşey'i bitişik yazdı (her şey'i değil!). Şair şairin kurdudur'a aldırmayıp diline çağırdı onları.

İÇİNDEKİLER

9 | Tabula rasa
11 | Köprüden önce
12 | Hayatta. Biraz.
18 | Süpürge-kadın destanı
19 | Aut nihil
20 | Eliniz olarak gelin
21 | Gelip geçmekteler
22 | Buhurdanlı yol kraliçesine methiye
23 | Ara Dinkjian'ın udu eşliğinde yazılmış şiir
25 | Gerekçeli şiir
26 | Sabah akşam
27 | Dili geçmiş şiir
28 | Nasıl da
29 | Kaba manifesto
30 | Son/ra
31 | Kalbur saman
32 | Mi
33 | Alfabe kitabından
35 | Sözlü tarih
36 | Seherî
39 | Alis grave nil
40 | Va/kum
42 | Teslim cümlesi

45 | Dir ki
48 | Bir fotoğrafın uğultusu
49 | Akrepli şiir
50 | İrirafname
51 | Ke/lime
53 | Taşplak
54 | a. Mukaddime
55 | b. Happy end
56 | Aradan
57 | Dünyanındı
59 | Ederim destanı
62 | Düğünöncesi şarkısı
63 | Böyle işte
64 | Graffiti
66 | Giderli manzume
67 | Gölgesisin gördüm sandığının
68 | Fragmanlar
71 | Sylvia Plath'in limonlu pudingli keki
72 | Masumiyet müzesi
73 | Uzunöykü
74 | "Nameless here for evermore"
75 | Karga karga gak dedi
76 | Kirli şiir
77 | Kanamalı bir ruh için acilen dil aranıyor!
78 | Büyük çocuklar için körebeli alfabe kitabı
83 | Sonsöz

kime? belki de Hiç'e.

nasıl olduğu değildir dünyanın, gizemli olan. oluşudur.*
(*) wittgenstein

TABULA RASA

ben bu deli denizi yürüdüm
pişirdik bütün fırınların isli ve terli ekmeğini
dağıttık bakışlardan yara almış kuşlara
dağıttık seyyar satıcıların yamacında yeşil
sonra taşlar geçip gitti usulca ağrılardan konfetiler eşliğinde
sonra sayılara taktım kafayı üçe yediye kırka
ben bütün kara kafalılara baktım

çünkü gazeteler öldürüyordu
uzayamamış genleşememiş kahvaltı sofralarından
acı sular dökülüyordu kalbimin
bütün sessiz kelimelerine
şarkılardan şarkıcıları sepetledim ani kararla
kesin kararla
ve çıktım ardıma bakmadan vakarla

çünkü yalanların filizlenmiş sürgününden
bacalar damlar kiremitler nanik yapıyordu hazır bekleyenlere
ben sevmem törenleri apoletli cümleleri
emir kipini buyurgan ünlemi
sevmediğimle kaldım
tan horozlarıyla kalkrım toparlandım
herkeslerin güneşiyle hiç işim yoktu
kendi güneşimden bir iyi yararlandım

birer cilt lekesiyiz olup olacağı
ben bu kanseri önceden bildim öngördüm
bütün doktorları üçer beşer öldürdüm
perdeler açılırken sahte neş'eyle boş gururla
yolunu yordamını bilmeyen alkışlarla bislerle meşhur iyiniyetle

gel hasandağının bumburuşuk ihtiyarı
gir eşiğimden kahvaltı yapalım
soğan kıyalım kanımızı içelim çay niyetine
ben bu deli denizi yutrum zilyon yıl önce
ne asa ne gereksiz mısra

KÖPRÜDEN ÖNCE

görmedim kırıldığını kül kavanozunun
sarı yıldızımı sökmekteydim günbatımında, ertesi gün
parıldamayacaktı ağım da hem
*"yanlış kardeş"*lerden biri miydim, kapaklandığımda kaçgun kuş
soruyordu bana kutsal yanılgımı
yüzbaşı alexander'ın türküsünü söylerken
o içe katlı, taralı but partilerinde

bir terziye göründüm tarazlanmıştım
bir nakkaş ısmarladım hüsrev'e
dünya kitaba sığmaz / kitap dünyaya sığar, ondandır
nâr buldum buldumcuk oldum
bu böyle sürer gider idi –fî tarih idi
bir haçlı seferinden hilal kalabildim de

maskemi saklıyordum yüzümün ardında, maskem ki
akla karayı seçmiştim
çomak sokmuştum tekerlemelerin ön tekerine
kafiyeleri yarılamışken
makas oluvermek dünyanın ipeğine

sevgili anne, muhterem baba,
biraz sızlıyor işte

kıymetsiz satırlarıma son verirken

I.

gencölmek, genç ölmek midir? dir. ve daha fazlası: kuşlara geri dönmelerini tenbih* etmek. telefata mahal vermemekçün. büyübaz bir kıtmir'le ve kaçgun kaç gece. /

gencölen: didem, sami ve diğerleri biraz. genç ölenler: yine didem, yine sami ve diğerleri biraz. biraz. /

ilki ahlar ağacının herbir ahını grapon kağıdına beleyerek usulca toprağa bıraktı bırakır. diğerinin kımbilir kaç boyutlu müldür gözleri üç boyutlu müldür duvarında asılı. aylardan belki kasım belki kediöldüren. bu ikincisi edep beyazı bir dergiye sılışmış kalmış. öylece, kelimelerinin hepsiyle. /

ve şu can acıtıcı canavarlar çağımızda iki can var. öldüler mi? biraz. kaldılar mı? biraz. /

biraz da biz belki. umarım albayım. onlara baka baka. göz baka baka. göz göre göre. görece. onlar ederek kendimiz bularak. /

ve bugün Hayat, bir şiirin bitirilebileceği en münasip gün.** di mi didem? kendine dikeni barmış bir açık hece. kaçık. saçık. bir hece işte, bir he-ce. /

II.

nasılsa kış gibi yürüyüşünü bilmeyen sokak iti yok!*** /

bu yıl nerdeyse herşeyim yuvarlak yıldönümü. 50, 40, 30, 25, 15... ben yıldönümlerini birer gündönümü olarak hayal ettim. tasavvur ettim. tahayyül ettim. ettim. olmayacak pasta süslerinin içinde büzüşüp kalmış pastalarla idare ettim. gözalıcı olmayı gururuna yedirememiş kelimelerle iştahlandırdım milleti. plastikten hiç hazzetmesem de plastik coca cola şişesini bir nedamet gösterisine dönüştürmeyi bildim. aferin aldım. /

biliyorum ki 50'ye, 40'a, 30'a, 25'e, 15'een fazla 1 ekleyebileceğim. birşeyler eksik. bu tıkış tıkış ortaokulda birşeyler eksik. havada kekre çocuk merakı kokusu ve birşeyler yine de eksik işte. biraz. /

belki bir aoç dondurması, çoktaaaan bir fotoğraf kesiğine dönüşmüş eski ben, belki bir işkencecinin suç aletleri, belki videla'nın sözleri: "önce bozguncuları halledeceğiz, sonra işbirlikçileri, ardından sempatizanları ve tarafsızları. eh, en son sıra, korkakların!" eh, ben de biraz korkaktım. ama biraz. /

oysa şiir yazıyordum ve Hayat'la kan uyuşmazlığımız yoktu bizim. nafile tereddüt: benim ve şiir yazanların. iptida elma, ısırılmış bir elma. ucundan biraz. /

oysa her şair kıymık gibi batar Hayat'a. canını acıtmak ister biraz onun. biraz. her zamanki gibi işte. biraz. /

III.

yoktum buralarda. edat çalıştım, bağlaç çalıştım, ünlem çalıştım. aklımda bir tek didem'in ağacı kaldı. ah! /

edat çalıştım: ar. at an alarming rate. at a loss. in despair. bağlaç biraz: scarcely, once, however. tam ünlem çalışıyordum ki şehrin trafosu... siz hiç geceye bekâretini teslim etmemekte direttniş şehir gördünüz mü –ben görmedim, yine aynısı oldu. tam çalışıyordum ki... ah! /

kaçırdım cins isimleri dümdüz sıfatları lugatten. biraz biraz. hiç işim olmazdı şiir dışında kendileriyle. pembe bir uyuz ir gibi sokuldum majör yazgıya. ıslaklığımla titrettim onu biraz. siftindim, büzüştüm, sızakaldım. köpekler kâinatı s/b görürler. n'olmuş yani, biz de uzayı kapkaranlık görmüyor muyuz? ışıklar içindeki, sesler içindeki uzayı? kelimeleriyle görenlerin derilerini yüzmüyor muyuz? kulaklarından teşbih taneleri yapmıyor muyuz? /

illiyet bağı mı dediniz bayım? bilmez misiniz ki Hayat bilgisine sıfırcı hoca giriyor. otur, sıfır, biraz sıfır. biraz. /

IV.

evden çıktım sabah. bakkaldan gazete alacağım. bakkal dükkanının üstündeki nazik beyefendi sepet uzatmış. "afedersiniz, afedersiniz! bakkal efendiye söyler misiniz rica etsem, iki ekmek koysa!" söylerim elbet. söyledim. bakkal iki ekmek koydu sepete. hayatta ben en çok sepetleri sevdim. sepet sepet yumurta, sakın beni unutma. en çok sepetleri ve zavallı tekerlemeleri. /

okul önünden geçtim. ilkokul. ilkokul çocuğu rabarbası. her gürültü rabarba değildir, bu rabarbaydı. her sahne okul değildir, bu okuldu. kafam şişti, uzaklaştım. biraz da çocukluğumdan utandım, unuttuğum için onu. biraz. /

minibüse bindim. müsait bir yer neresidir bilemedim. /

minibüs dere tepe düz gitti. içimdeki şehir ve şiir bitti. /

bakkal dükkanının üzerinde oturan nazik beyefendi, şu meşhur kaçınılmazlıktan bir ekmek daha koparmanın peşindeydi. kopardı mı bilmiyorum, pencereyi kapatıp içeri çekildi. belki koparmıştır biraz. /

odalardan birinde, kimbilir neresinde bir şehrin, benim içimdeki mi dışımdaki mi orası yoruma açık, herneyse, odalardan birinde bir oyuncak daha bekleyip durdu bir türlü nizami kırılmayışın sıkıntısıyla. /

V.

ah nicholas! senin annen bir melekti yavrum. hulusi kentmen meleği. bütün ünlemler gibi yarı-kurmaca, yarı-yalan. üçüncü yarı bir yeşilçam filmi işte bu da. birazcık biraz. /

tuttum düşlerimi vurdurdum sıfır numaraya. anlamışsınızdır, hazırlık biraz. /

hayatta ben en çok sepetleri, adlı karıncaları, sebepsiz adlar gibi yılkı atlarını, tarkovski ve bergman'ı sevdim. biraz da babamı. en çok annemi desem. eh biraz da herkes olmayabilecek herkesi. ve minibüs yolun ortasında zınk diye durur. kapı açılır. bir bacak görünür. kıllı biraz. /

oysa her şiir bulantı yapmalıdır biraz. nakarat bıktırıcı olmamalıdır ve fakat. /

uyan nilgün! uyan kaan! uyan cemal abi****, ben*****, toparlanın! "cins bir hayvan gibi gidelim!"****** açık kalsın kapı, hırsız girsin. acemi hırsızı düşkırıklığı tepiklesin. ama acırım ben ona: biraz. /

(*) "tembih" değil.

(**) didem madak, "pulbiber mahallesi", metis, 2012, s.82: "bugün pazar, bir şiirin bitirilebileceği en münasip gün."

(***) sergey yesenin, "aldatmam kendimi" şiiri, çev: nihal yalaza taluy, sombahar, sayı 13, eylül-ekim 1992, s.20: "kuş gibi yürüyüşümü / bilmeyen sokak iti yok"

(****) cemal süreya ve ilhan berk'le bir –nasıl desem– içsızısı kardeşliğim vardır benim. memo ve adını unuttuğum o abla işte. biraz.

(*****) o da kim öyle?!

(******) sami baydar: "cins bir hayvan gibi giderim / istiyorsan yokolmamı. / cins bir hayvan gibi giderim / bunlardır benim şekillerim / ondan ötekine akarım / yalnızca acılar kalır sana.", sombahar, sayı 14, kasım-aralık 1992, s.76.

(*******) müzik: purcello, "o solitude!", 100 best baroque, disc 1.

SÜPÜRGE-KAOIN DESTANI

bir süpürge-kadın ne yapar?
yerleri süpürür elbet, kalbin çam rabıtalarını
–anılar sofasında gülabdan ve buhurdan–
ve heyhat, aralarındaki boşluktan aşağıya
girmiş öteberiyi, çerçöpü.
kazıyın taşınıza: işte bu bir

bir süpürge-kadın ne işler?
gergef işler bütün kadınlar gibi, kanını
zamanın gümüş kâsesine akıtan.
ah hınzır hayat, sen ki ipek ve sardunya
çürütürsün –gerçi bir kadının teessürü
en nadide sabır çiçeğidir

bir süpürge-kadın ne yapar?
açar bütün pencereleri kapıları
sessizliği tanrı misafiridir, fincan fincan
demli çay ikram eder ona –masal bu ya
bir eski zaman minyatürü
sanki ince ince işlenmiştir

bir süpürge-kadın ne yapar?
belki öncesinde bir manâsız prova.
hiç işte hiç, o ki rahvan sürdüğün atını
yemleyip suladığın harap bir han
ve ola ki uzak bir diyarda sebepli hüznü
kem gözden saklayan bir yasak şehirdir

otur. usulca iliş kıyısına geçip gitmelerin
yeni bir sözlük yapayım sana. tüy ve kurşundan, gübre ve inciden
kımıldama. söndür ateşini kalbinin, karanlıkta hemen farkedilir
filmlerin sonlarını uzatayım. salonlar tutayım
çatlaklar bitmeyecek. tarih düz ilerlemeyecek. sessizlik
çakır bir kurt gibi arayacak ormanda kaybolmuş eşini
otur. belleğin yerini tutamaz hiçbir müsekkin

sayfama geri döneceğim. tozunu al ciltlerin
yaşa. mecbursun bu tutsaklığa. çıkamazsın dilden
elma kurda seslenir. kurt vardır, elma kurda seslenir
her yeknesak uykudan önce diyorum ben bu hikâyeyi yazayım
her sabah başka başkayım o dillerin gözkararttıcı kıvrımlarında
çakımlarım bir tür tayf. uzun sürmüş bir eğlenti. gerisi silik
çık içimden. basit: yoksa nasıl bir daha girersin

espaslar, daraltılar, genleşmeler. antimadde. kromatinler
cerebentin. kirlenmiş çivit mavisi. çıkık menteşelerden
bellibelirsiz dalgalar halinde yayılan bir tekinsizlik hissi
bırak bunların hepsi büyümenin ders kitabına eklensin

otur. daha erken
daha çok erken

bana bir incelik olarak gelin, pencere kenarı doluluğu
gibi yaşatın görmelerimi
istemem başka dirim, aşk çabuk ölür
bilmez miyim, bilirim

kör kuyularda merdivensiz bırakmak şarkıların işi
onlar ki parlar iyotlu pullarıyla sözlerinin
(kitaptaydım, küçük kara balıktım, bir varmış
büyüdüm de ışıksız bir tabloya hapsedildim hünerle)

soğan sarmısak gibi gelin bana, düello çağrısı gibi
sağaltın ruhunu bırakmış bedenimi
vadideki zambak gibi gelseniz de olur hem
bir kalp değil bir boyun nasıl okunur size anlatabilirim

bana cümlesini arayan kelimelerle gelseniz ya işte
acilen yerleştiririm hepsini yerli yerine
unutmam esleri ünlemleri, karşıt ve yan anlamları
ve sorarım ortaya: anlayan kim?

bana eliniz boş gelin, ellerinizi göreyim

"bu sözler ve bu sözlerin içinde çırpınan uzaklıklar"
bir kapı ne kadar kapanabilir edip abi, nasıl uzayabilir
dışındaki düzlüğe, yılkı atlarının yılkı adlarına dönüştüğü
evini yitirenleri anladım da ya yitirdiği evde yitenler
ya bunun sığmadığı dizeler, yorgun ayaklar, morarmış dizler
aziz mahmud hüdai efendi'nin kuşlar gibi uçmakta günleri
huyları birbirine karışan aylar, meselâ insanı yakan mart
donduran temmuz, dirilten eylül, üşüten nisan
bu aylar ve bu ayların içinde çırpınan umarsız zaman

"sanki hiç kimselerin kullanmadığı bir gün kalmış bana"
kiminin girmeden tarumar ettiği iç bahçe
kiminin yollarında çatallandığı, gazellerine bir koku olarak karıştığı
sanki bir isolde kılıcı, çelikten ve yalanlar yalanından
daphne'nin ağaçtan ve uğru rüzgardan kalbi
bazen de bir yerde görünmemeye ve uçmamaya kuşlar
bir şiirde andiçmişlerdir zavallı ilkokul avlusu çocuklar gibi
bazen de bu çocuklar bir punduna getirip kalbimiz olmuşlardır da
sanki birilerinin konuşurken kanattığı bir dil kalmış bana

ben buyum edip abi, tersine yuvarlanan taş
yosununa yetişemeyen, buldum öyle bir sıradan ağustos günü
kuytumda uyuklayan akrebini o günün ve diğer bütün günlerin
nerede saat gördümse kadranıydı yaralı hafızam
bakırdan ve çalgınından hafızam ki benim gibi kutsal kitabını
aç susuz kimbilir hangi yazı çölünde hıfzetmiş aşkın
ben buyum, kimbilir neyim, nereden geldim
hangi kalbin balkon altında unutulmuş serenadından
balkonlar ki yokturlar onları lânetleyen şiirlerin dışında

balkonlar ki onlardan hep düşülür yarım ölünür

BUHURDANLI YOL KRALİÇESİNE METHİYE

ey lâcivert kış
ey çekirdekten mürdüm
ey sandıktan çıkma vişneçürüğü
sen ey çayın en soylusu!
sıkı sustun alüvyonlu konuşmakçün
yalvaçlara yaklaştın böyle bir mekik
sen avcı ve toplayıcının ölümüne ağıt yakandın
morun şiiri dedilerdi izinden çıkıp yola
sen bir devre adını bilmeden vermiş kadın –hayır, o devir değil
acayip kadırgalar ve süfli kotralar arasında
yavşaklar ve ambitleri arasında
sen ey şiirkadın!

biliyorum çok acı çekildiğinde
acının tozu bile kalmaz
hava mis olur
güneş açık
çarşaf gibi mısralar
kınına girmiş uslu kılıçlar ve kanı silinmiş baltalar
biliyorum çok acı çekildiğinde filmin bittiğini
anlamaz bile nafile-seyirci

sen ey orta birden terk çocukların sağırdilsiz mürebbiyesi
sen ey yasevinde ölümüne ve lâle'ttayin
kırgız pilavlı kahkahalar atabilen
sunturlu aşk sesi!

ARA DINKJIAN'IN UDU EŞLİĞİNDE YAZILMIŞ ŞİİR

hangi şaire sorarsanız sorun
kurşunun değdiği ten
çiçekli uykusunda can bulur ince halkların
o çiçekli uyku –bir görsen
göz hırsızlarının sıvadığı balçık döküldüğünde

şimdi çarşılara çarşılara çıkma vakti
entariler basmalar tuzlar arasında
baharın acelesi kışın közü arasında
gelmelerle gitmeler arasında
burada kurşun havayı böler olsa olsa
başka neyi bölecek ki

siz bir şiire çok şey asmayın
kaldırmaz meselâ adamsız bir şapkayı
otopside bir türlü bulunamayan kalbi
cildine kızıl kan bulaşmış lugatı
bir şiire gelin bunu da yazın

zamanın sofrasına oturmamışların işidir
toprağın şehvetinde eriyen
kurşun geçirmez bedenler ısmarlamak
duyulmayan seslerin solmuş gülünden
silik defterlerin tutulmamış yasından
ağır ağır geçilen eşik
işte bağra basılan mağlup şehir
işte türküler fısıldanan sokak

bir armağandır her bozgun
doğmamış gülücüğe
tütünlü, görüşlü bir selam gibilerden
aşktır nedir başka: hayata simden ve ipekten
ve parçalı çocukların bitmez bakışından secde

konuşuyorsam sustuğum içindir –deux ex machina:
kovulduğum için kendimden.

bu valse davet ediyorum seni
bir karganın güngörmüş, çirkin sesiyle
geçip giden şu yeryüzünde

ne cesetlerin geç sakinliğinde
ne kuyuların ıslak soğuğunda gördüm ben
tren tıkırtımın geceye ve gülüşüne çizdiği
uzaklaşma sızısını

kederlerimizin dumanıyla mı haberleşmiştik oysa
bunu unutmak kaç keder yılı sürer
ellerimi senden unutmam hangi
hicrette kırılmamı bekler ölü develerle
susuyorsam konuştuğum içindir

pencerelerle süslenmiş bakışlardan
ne kalır kapanan kanatlarla
çekilen tüller, sönen lambalarla
bir ev bir evden fazladır hep ve birkaç kuşak
sonrasının utangaç hayaletlerine kalır
uzaklaşan adımların ufalan sesleri

susmak içindir konuşmak –ad litteram.

SABAH AKŞAM

sabahları öksüzüm, akşamları köksüz
gözüm ki zamanın dip akıntısından
görmeyişlerinizle yaramazsınız denizi öyle
ben ki sabahları eğiğim, akşamları bilmem

derken bir kertenkeleyim, derken
şefkat kediniz kopardı kuyruğumu, oynar da oynar
sabahları ayaz işlemez kederin mor kadifesine
ben sizi eserken görmedim ki yüzüme, dümdüz

size sarıyım ben sabah, akşam sizden yeşil
kalbimin yerinde içime sallanıp duran gürz
sesim ki geçip gitmelerin tozlu adımlarından
seyredin açımı yerle bir kuşluk, bir öğle

siz ki bir yaranın nedensizliğine merhem

DİLİ GEÇMİŞ ŞİİR*

yüzünüz için yazdığım şiiri eskitti zaman
şövalyeler pusu kurmazdı –siliyorum yanlış bilgimi
gelip geçenin ıssız yerimde bıraktığı tortuyla

hanın taşlığında merak atınıza su vermiştiniz de
bakmıştım derin cümlemin yok yüklemiyle
kuş kanadına dönen eksik nidayla

heyhat, gölgenizin terkisinde unutulmuş o büyülü an
kimi bir masalda ali baba, kimi kulpu kırık kırk saf harami

yabankazları, ki uçardı. atlar, ki yılkıdan geçerdi
kırıldı düştü kalem. sizinse suskunuz şahmerdan

(*) -di'li geçmiş değil.

önce: seviniyorum, varım diye, geldim diye
düğmesi kopmuş kelimeler, sonrası
bahçeye inilir bazen de bir ikindi sessizliği
bir zaman parçasına kanlı sınırlar çekilir

bir hayat aksak adımlarla yürümesini bilmelidir
kında kılıç yarasıyla, kırağıyla, çiyle
küfle, tozla, pasla, parmağında sırdan yüksükle
koparırsın usulca kızıl ipliği

her şiirine ipek ciltli sözlüğüyle giren gök
kum çölünü durmaksızın yaratan şu bildik deniz
gerindekileri suskudan güç alarak kutsayan müzik
ah bütün bunlar ne de bildik, nasıl da ağrı

yol da yoktur ikimiz yoksa, ne de kalan
ikimiz kim, kim mi ikimiz: bir şiirin son mısraı
kırıldı kalem: gedikler açılan kale
kırılan bir halk, susuzluktan, vebadan

savulun! bir valse incelikle bürünmüş yıllar geliyor, ki yıllar
bir zamanın keyfi dilimleridir
insan durup dinlenir arada, küfürler savurur etrafa, sapanla
kovalar aklının fikrinin kuşlarını
dağılın! bir valste hafıza kaybına direnen yorgun bir kalp uyuyor

alıp gidin kanonik yalanınızı, utanç duvarınızı yükseltin daha da
sizin oradan gözüken manzara sığmaz gözün merceğine
ki zaten delik deşik etmiştir edebiyat ve edep harici köstebek
perspektifi, altın oranı, bütün o verimli toprakları
ah ne masum hata, nasıl da ihmal edilebilir istatistiksel sapma!

yavşayın! yavşayabildiğiniz kadar, ne kadar isterseniz o kadar
bu bir ortalama insan davranış kalıbıdır bilimsel olarak
bilim bize yol gösterir ufkumuzu açar aydınlanma sağlar
kaldırın damarlarına kan dolmuş kılıcınızı
erkek olun biraz! kadın erkek farketmez, erkek olun, arşa kadar

erkeklik biraz da bu değil midir, alçaklığın soyluluk nişanı
bok hendekleriyle korunan barok saraylarda av etleri
yıllanmış şaraplar, kristal kadehler, çınlayan tok kahkahalar
kadınıyla erkeğiyle riyanın labirentinde dolanıp durmalar
çıkamamalar, günyüzü görmemeler, altına sıçmalar

savulun! bu vals sizi kirletir. saflık sizi kirletir
dağılın! burada hiçe meyli var bir varlıktan-usanmışlık yatıyor

Ergin Günçe'nin anısına

"sonraya bırakılmış güzel günler varken
içlerinde mavi bir çocuk da vardı

zaman mor atlarıyla eriklere başı değerek geçer"
mavi çocuk uykusunu armağan eder yeşil çocuklara

gözleri göğün şakacı sonsuzluğunu ödünç almıştır
uykusunda hep ama hep üstü açık kalmıştır

sözlerini göğe salmıştır uçurtma yapıp
arada rüzgar şöyle bir kımıldatırdı kuyruğunu

kedi, horoz, kirpi, insanların uzun gölgesinde
insan yoksulluğuna inat yaşarlarken

sonraya bırakılmış güzel günlerin ağusunda
mavi bir çocuğun incecik pembe dili acırken

sen çiçek açmış limon ağacı kaç filme konu olur
kimbilir kaç son 'son' niyetine okunur tek hece

sen mavi çocuk çocuklardan bir gizli çocuk
pencerelerden açılmış görünen bir pencere

sonraya bırakılmış güzel günler varken
sabahını nice göre bir uzun gece

seni sevmiştim evvel zamanda, ipliğin iğneyi sevdiği gibi
kalemin kağıdı, sahibini gölgenin
sonra savaşlar çıktı, gökler yıkıldı, aşındı taşlar
doğurdum, ninniler dinlerdi çocuğum, aştı boyumu sonra
ve ben buldum çoktan kör kuyunun dibini

seni sevmiştim evvel zamanda, kulağıyla işitti bunu biri
binlerce hikâye yazmıştı böyle, yine de çekip önüne kağıdı
ve dinleyip diğer binlerce yazarı sabırla yeniden
yazdı başı sonu belirsiz bu hikâyeyi
teyelleyerek usulca ötekilerin kuyruğuna

seni sevmiştim evvel zamanda, kaf dağının ardında
deniz kabardı sonra, tarlalar kurudu, ot bitmedi
kemiklerimden kavallar yapıp çaldım çıngıraklı korku sürüme
yer yarıldı ne kadar cümlem varsa içine girdi
yere göğe nam salmıştım oysa dilimin inceliğiyle

seni sevmiştim evvel zamanda, çelebi hem şarabi
bir halkın kırılmışlığından kalma acıya bulandım sanki

alfa, elif, a. seninle ilk kez doğduğum evin bütün gün güneşle sevişen penceresinde karşılaştım. sararmış gazete kağıdı üzerine düşürdüğün leken büyüleyiciydi çocuk gözlerimin gözünde. sonraları aşkın a'sı olduğunu, yetmedi azabın da a'sı olduğunu hissedecektim iliklerime kadar. elbette sen hepsinden önce alfabenin a'sıydın. kırk kafası ve kırk kuyruğuyla dolanıp duran acabanın, tuhaf kostümü ve janjanlı kahkahasıyla cümle acayibin, acem oyununda yenilmeye müebbet mahkum aceminin, kat kat içine çökük acının, derecesini bir türlü ölçemediğim açının, bitiremediğim bir romanın başkahramanı açık denizin, adalardan bir adanın, herşeyin beşiği ve mezarı olan adın, ağır cezanın, kutsal ahengin, ebleh aklın, her daim akrobasinin, akşamlar akşamının, masum alacakaranlığın, ana kucağının, anıların, apsenin, ardıçkuşunun, argonotların, armoninin, arzunun, asal sayıların, atardamarın, ateşin, atlasın, ayışığı sonatının, yalancı aynanın ve ölüm meleğinin de a'sı değil miydin?

seninle her karşılaşmamda a! dedim. a! hep karşıma çıkıyorsun, hep evlendirmek, eğlendirmek istiyorum seni diğer harflerle. düğününü üstlenmek, telli duvaklı halini görmek. pastanı yemek. şıngır mıngır oynamak.

cenaze marşını usul usul mırıldanmak. puslu, karanlık bir havada.

I. KAR

kar bir ihtiyarın yalnızca
adımlarının gerisine yağar
gerisi belki kar içinde bulmaca
belki yolunu şaşırmış, zarif bir kurmaca

kar bir çocuk kitabında sıcak ve güzel durur
kar işte o zaman bir ihtiyarı canevinden vurur

II. YAĞMUR

yağmurun rengi vardır çocuğum
havasındaysa lâciverttir resim defterindeki gibi
gridir asar suratını sen yüz çevirirsen eğer
yağmur yağarken çocuk kalmaya bak çocuğum

yağmur o ilk gözümüzde hiç dinmez usul usul
ıslatır toprağının kucağını yüzünde güller açıp durur

III. FIRTINA

fırtınada çatılar savrulur tavuklar kaçışır
gönüllüdür dünyanın korkunçluğunu üstlenmeye
adını bu yüzden fırtına koymuşlardır
adın yazgındır zaten çocuğum

dur kulağına fısıldayayım bitmeden bu şiir:
dünya belki de prospero'nun adasından ibarettir

IV. GÜNEŞ

güneş deyince ak a fransa kralı gelir ve bir de
şu bizim bildik ikarus'un kanatları
krallar şekil değiştirip dururlar güneşin altında
yorulsa da savaş meydanlarında o yağız atları

güneş dünyayla yoksullara lâyık bir aşk yaşar
altında daha söylenmedik ne çok söz var

anneannemle biz, ölüme karşıydık. güzün azıcık dünya tersine
döndüğünde
kemiklerimizi ısıtmak için türlü kelimelerden faydalanırdık.
onları pamuğa sarıp sarmalar
bir yumurta sepetinin içinde birbirimize hediye ederdik
bazı zaman horoz sesinin içinde ne bulurdum bilmem ama ben
mutluydum
basit, derin anlamlara gelmeyen, öylesine
ve anneannemle biz, çocuklar gibi şendik. hitler de stalin de ve
hatta arjantin canavarı bile
bu şenliğe bok süremedi. elletmedik kimselere bunu. kendimiz
elledik. kıkır kıkır
radyo tiyatrosu saatinde kurabiyelerimiz bir lâle müldür şiiri gibi
olurdu ve ben daha o zamanlar
lâle müldür'ü nereden bileyim ki
olsun. öyleydi. anneannemle biz, yeşilcahildik (karacahil'in karşıtı)
ölüme şiddetle karşı değildik. şiddete karşıydık. ölümün
munisine değil şiddetlisine
anneannemle biz, ölüm hiç gelmeyecek diye kararımızı çoktan
vermiştik
üstüne su bile içmişliğimiz oldu. en azından zaman zaman

ben halâ karşıyım ölüme. anneannem de uzaktan öyle

I.

göçebeyim, gezginim bir de, gururum bundan. çarşılar dolaştım, bir handa avuttum zamanın benden geçip gitmişliğini, kendi ipekyolumda çığırtkanların, tüccarların, at nallarının sesini karıştırdım birbirine. göçebeyim, yerleşikliğin tanımı olmadı yenimde. gezginim, en çok kendi içimi dolandım durdum, orada kumaşlar kestim, buğday biçtim, güneşe yaslandım. dışarıda kan gövdeyi götürürken solgun bir avluda mandelştam'dım, sonra bir bakmışım ahmatova'yım, dışarıda kan gövdeyi götürürken içeride kan gövdeyi götürüyordu. kan bu şiirin yazgısıdır, kan ve kanın akışına duyulan tiksintiyle utanç. vandallar küçümser berceste mısraları, ormanlarımızı yakar onlar, toprağı çölleştirirler bakışlarının zehirli tuzuyla. ne anlar onlar uçmaktan, dokunmaktan. yerçekimi yasasına kuşlar, mucitler ve şairler karşı koydu çocuğum --ders 1. çünkü bir tek şiir var elimizde sözün aklını alan ve ona yeni, uçarı bir akıl veren. kelimelere, şu bildik sürüngenlere kanat takabilen yalnız şairlerdir çocuğum. yerkürenin atomları dokunmazken birbirine ve kâinatınkiler de, şairlerden başkası görüldü mü sahnede, dokunmanın kutsal ayininde? atomların inatçı yabanıllığını dize getiren, yabanıllığa karşı-yabanıllıkla cevap veren başka kim olabilir ki çocuğum!

ben gezginim, göçebeyim, gururum bundandır. uçarım, dokunurum.

geçip gitti deyişim yalan. zaman yoktur ya, yokluğuyla kırar beni.

tam ortamdan. dikine. ağzımın solundan kuzeye uçarken kelimeler, sağından güneye yol alırlar. nasılsa kutsal çemberde kavuşacaklardır birbirlerine. bakışlarım da öyle. onlar da aynı menzile varacaklar değişik yollardan. soluduğum havanın yarısı oksijense yarısı karbonmonoksittir bundan böyle ama biliyorsun çocuğum, biliyorsun, dokuz canlıyım, taştan taşım. empedokles suya, havaya ve ateşe tuttu beni –kadim sır.

gururum, ölüme ölüm olduğunu bildiğimi söylemekten.

II.

bütün şairlerin ahını toplasam dünyayı oynatır mıydım yerinden?
fizik yasalarını bilmesem de?

göçebeliğin şanını biliyordum elbet çocuğum. gezginliğin soyluluğunu. yalnızlığın onmaz görkemini.

buna serüven denirse budur işte uzun ince mor serüvenim. bütün daha iyi yenilmişlerin kefiliyim, avcılara ve toplayıcılara masalcıbaşı, kırımların karlar altında kalmış karakutusu, saf sevince beyaz keten örtü.

ve belki de öbür yarısını arayan üzünçlü bir türkü.

resimde iki yağmur görüyorsunuz. iki yağdı yağacak yağmur değil. görülenlerin görülmeyenine yağan iki yağmur.

yağmur sayılır mı? sayılır. bir, bir, bir diye sayılır.

solda gördüğünüz bir taşça çevirmeni. türkçeyi de taşlara öğretti lâyıkıyla. kekelemeden söylenemeyen sözcükleri bile. taş kalpli denmez, öyle bi deyim yok türkçede, taşçada. gerçek anlamda keşke taş kalpli olsanız, olabilseniz.

sağda gördüğünüz uçurdu bütün taşlaşmış ama taş'laşamamış sözdizimimizi. ipe dizdi sözcük aralarındaki kıyıcı uzatmaları, ima'nın bütün o taş kalplileşememiş katılığını. alevtopuna dönmüş sözcüklerle kendi türkçesinin balkonundan –kimselerin sahte gözleriyle elbet göremediği– göğüne ağdı.

işte bak oradan bakıyorlar biz çalışkan karıncalara, vızır arılara. kih kih gülüyorlar tek kelime etme ihtiyacı duymaksızın içgüveysinden hallice kötülüğümüze. yükte ağır pahada hafif kötülüğümüze.

birinin eski adı seyhan, öbürünün nilgün.

yeni adlarını biliyor muyuz? ben şahsen biliyorum –taşçasını ama.

(*) "hiçbir şey kanatları olandan daha hafif değildir."

külüm için biriktirdim dünyanın onca ateşini
ciğer delen soluğuyla kelimelerimin
sönmesin diye üfleyip durdum

yıkılmadan hayatın köprüsü içimin rüzgarıyla
geçmek istedim sarsak adım çabucak
hayat evcil bense yalnız bir kurttum

sızlıyor derimde günün yanıkları şimdi
savrulup gitmiş dört yana gecenin uyanıkları
birinin çığlığını ötekinin yankısında duydum

işte orada duruyor haşlanmış kurbağalar
masalın çıkış kapısında olandan habersiz öküz
ah kitap okurken içi geçen çocuklara uydum

alfabem için biriktirdim ıslanmış harfleri
elif kederden nun neş'eden bir başkası utançtan
parmak uçlarımın harlı sobasında tek tek kuruttum

cıva buharına dönüştüm kısa bahardan kısa
arka bahçelerini aydınlattım anlaşılmazlığın
sonra bir kil oldum bir su bir kum

yıkık surlar kök-hüzne boyar büyük resmi
boşluğun azalışı yarım kalır kırılmış çekiçle
bak sen öyle bir anda usulca gözünü yum

çıkıp gelmişliğe yordum hayrı bunca zaman
daradan düşün beni, araf'a atın beni
veyl! o güzelim hiçliği böyle niçin yordum

soruyorum sana ey tatlı ve haklı ölüm
gözlerime kandil olmuşken nedir bu şimdi
etrafını ışıtmaktan aciz titrek mum

isterdim akıl terketsin beni su koysun gönül
bir dünyaya bir ben ne kadar çoksa o kadar çok
büyümeyi kurdum

TESLİM CÜMLESİ

kıldın mı kendini/toprağını
belledin mi kalbinle

o bana su suretinde göründü ibn'arabi!
ben ona bilmeyen suretinde
o bana bunu bildiğimi bilen suretinde
soru halindeydim üşüyordum
toplandığımda cevap yoluna düşmüştüm

binlerce kitabın enkazından sessiz çığlıklar
yükselirken üzerimde biriktirdim bütün gözleri
sonra yeniden paylaştırdım onları
binlerce başka kitabın isli hayaletlerine
ve o bana harf suretinde göründü, elif
ve bana "ol!" buyurdu
kulağı kendinde gözü kendinde alnı yerde gökte

dağ uçurumda anlam bulursa zaman bende
diye avuttum söze vurduğum manâyı
hiçtim berkeley alayını hüzne durdum
"tanrı öldü!" dedim kristal kahkahalar atarak
bütün canın kalbi durdu ışıklar söndü
binlerce sayfadan harfler tek tek düşerken

evlat ve konuktum, dinle ibn'arabi!
çöl ve rahmet gördüm sustum
sonsuza bir ekledim sonsuzdan bir çıksın diye
vakti zamanı gelince, dinledim

hızlıydım ağırdan aldım, güldüm ağladım
ve o bana eylem suretinde göründü

kulağımı dinleyene verdim gözümü görene
alnımın çürüğüyle işaret kıldım, gök
boşalanda toprağa
bulutla indim buharla çıktım

"yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür"
ve bir başka ağaç gibi hürriyetin yanında
varlığın varlık bilinci ormanında
hayat hastalığından mustarip
meğer ki yaşadım

ben büyümemeyi seçtim, ibn'arabi!
gözlerimi kocaman açtım, atlas boyadım
kelimelerle takla atmayı, ölü numarası yapmayı
renklerden kanı, rakamlardan şeytanı seçtim
godot'yu bekleme seansını kaçırmayı
dayak yedim akşam aç yattım

suretin suretiydi
izin izi
gördüm ve uzandım, ibn'arabi!

"ben seni uzun bir yolda yürürken görmedim ki hiç"
gidilmemiş şehirler kitabını açtın
kimbilir hangi ortak şarkının
güneşinden kamaşmış mezürüne gömüldüm
bir gece ormanının dönemecinde tavşandın
brancusi çeliğinden heykel
ve üstünde bir not: 'bu yalnızca bir tavşandır'
içsesin çizdi üstünü son sözcüğün:
'bu yalnızca bir tavşan değildir' –değildir ki
ben seni üstüm çizilirken görmedim ki hiç
kanarken gördüğüm kadar
(kendime not: içe kanayan son dilin
imlâsını ve gramerini öğren.)

"öyle kısaydı ki adımların, diyelim bir yaz tatilinde"
hiç adım atılmamış bir dünyanın yaz tatilinde
bir siluetin soğuk anlamsızlığını görmektir bu bir yandan
bir kazancı bedih içlenmesinin kuyum parıltısıdır da
bir kapalıçarşı telâşının kahve molası
ustaca çatılmış köpüklenmiş bir şiir acemiliği
mübadele tenkil tedip karası bir eksik ülkenin
cehennem ateşinde bir garip adem gölgesizliği
–ama öyle kısaydı ki adımların, atılmamıştı diyelim
(kendime not: bir gündoğumu sessizliğindeki şiirin
hiç okunmamışını öğren.)

kapanmış yollarının başkasına adımlarıyla uçarı sana
hiç açılacak kitap yoktur derim –zaten gömülmüşüm
ne erken bir merhaba ne geç bir elveda –bütün bunlar
akıntıya referans, ölüme reverans
ansızın bir boşluk buldumcuğuna reverans

"sanki ben upuzun bir hikâye / en okunmadık yerlerimle
yok artık sıkılıyorum."
(kendime not: turşu ve reçel yapımını öğren.
bir şiirin başlayıp bir başkasının bitişinde neyin
süregittiğini.)

(*) alıntılar, edip cansever'in iki ayrı şiirinden.

BİR FOTOĞRAFIN UĞULTUSU*

köpeğimin tasmasını yitirdim. paslanmıştı, hiç de takmamıştım halbuki, orada öyle duruyordu tasma tasma. köpeğim sahibimdi, buyurucum, üstüme düşen lirik gölge, bir cellat gülümsemesi. kardeş kardeş geçinip gitmiştik. ta ki yitirmek için, sırf yitirmek uğruna bulduğum, buluverdiğim bir tasmayı yitirene dek. ilenç'ti adı köpeğimin. bir karaşınlık nişanesi. bir yetimlik ödentisi. bir uğru u'su.

ek: bir hecenin ilk harfini düşürdüm. bütün hecelerin kapalı olduğu vesvesesiyle. kuruntu işte. kurunt-u.

ölçeksiz bir gerçek. köçeksiz bir çiçek. nasıl başladığım bir rivayetten ibaret. neye mi nasıl başladığım? neye olursa. gerçekten başlamış mıyım –yaşamanın maruzatı değilse de mahlâsı bu başlamak. neyi görsem çivi. dünya çekiç, cadıları dahil. bitmek bilmez gözüken uğult-u.

sürgünün rehineliği: geriye hiçbir kelime kalmaz. hiçbir kucaklanacak hakikat rengi. hiçbir gizli mısra birbaşınalığı. bir fotoğrafın arabı olsun ece ayhan bakışından. cılız bir zeytin ağacı da uludur. u.

(*) bir fotoğrafın arabı olur da uğultusu olmaz mı derim ece ayhan'a. der ve gizlenirim dünyanın karşısına.

kanayarak hatırlatır kendini yara
ey medusa-sevgili, harap haneler gecesi
kutsal bağlılık şarkımızın kanlı dehlizinden
ölüme açılan kapı belki de hayata açtır

ey sandık güvesi, küflü bilinmezler ecesi
aşkının paslı kilidini yitirdimdi
masalımızın kerevetine çıkarken
–yara olduğunu bilmeyen, yara mıdır

unutmanın ateşinde kendini sokan
cümlelerimle doluydu dağ taş
çıplaktı ruhum, ne sim cübbe ne harmani
soyundu çıplaklıktan bile, kalmadı sabır

bir şiir döne döne kendini okumalıdır

'ben bunları karga varsaydım'
kafka'nın kuşu
bir içsıkıntısının zarifçe uçuşuşu
ıslak ş'ler ilhan berk u'ları herşeyi insafsızca başlaman a'lar
ruhumu yüzgeçlerinden kıstıran ağlar
ben bunları sildiğimi varsaydım
geçmesini istemediğim bir zaman sandım silgimi
bir karga ucundan kopardı biraz
ömrüm bir hasta mandalinasının kokusunu özlemişti
bilirim yaşamak ne ram kış ne mükellef bir yaz

ben herşeyi bilirim saydım bir uzun kelimeye kandım

ben her şey'i biliyordum da herşey'i değil
ikisinin farkını biliyordum da fark fetişini değil
ince uzun l'lerin k'lerin a'lara şapka taktığını
kimi dile fötr yakıştığını kel olduğunu kimininse
taşra sıkıntısında bir romana başlamayı bitirememeyi
kara trenin isine bulanmayı toroslar'ı geçmeyi
ben bürün bunları bitmez bir kavga saydım
yorgan gitti

çirkinim, şiir yazıyorum
çünkü düşmez kalkmaz bir şiir vardır, aykırı tonu
newton kanununa ağır gelen darası.
sesi öyle koyverirsen gider bir dağa vurur
yaralar dağı orasından
berisinden, gerisinden
bense dağ gibi çirkinim, ulaşılmazlık
hayali içindeyim
senlerden derilmiş bir sizle
uyuşmazlığa ateşkes yaramaz
çapraz ateşler içindeyim
bir umumi affa bigâneyim
hissediyorum: hep aynı güzel teraneyim

bu pek uyumsuz bir uyum
çalgısız sualsiz bir armoni
bir kalbe bin kalbe gidermiş gibi giden
bir umarlı ezgiye dolanan çekiçten alkış karası.
oysa çirkinim, dedim ki şiir yazıyorum
görünmez kalemle, dökme kurşunla
uğruna uyanılan erken sabahlarla
sen ve sen ve sen ve sen
durun! yamacına nokta isteyen son kelimeyim

anlaşıldıkça yükselir gölgesi suçların
suç ki neye isterse ona konar
konduğunu pençe darbesiyle yaralar
anlamaya bir suçu bir kişi yeter
iki kişi çok gelir ağır düşer
suç dedik işte: iki el yetmez işlemeye
iki el yeter işlenmeye, simlenmeye
kapatalım bu bahsi bir aşk hikâyesinin girişinde
bırakın ise toza beleneyim

size ceza verememe cezası veriyorum
en güzel suçu diliyorum kendime
en güzel cezayı: şiiri
bakın hepimiz şiirler içinde
cezalar, suçlar, kırık aynalar içinde
çirkiniz, çirkinler, çirkinim
su verilmiş manâlarının parıldadığı kelimeler arasında
zulme meyleden mazlumum, lime limeyim

a yüzü:

karadul mu, melek mi? bu sorunun peşinde yitip gider
erkekler. ne saçma sorudur oysa. bilmez erkekler.

aşk mı, ölüm mü? bu açmazda sakatlanıp kalır erkekler.
geliyorum diyen kazadır oysa. bilmez erkekler.

kelam mı, susku mu? bu salıncakta sallanıp durur erkekler.
çoktan kopmuştur ipi oysa. bilmez bunu erkekler.

tamam mı, devam mı? neye tamam, neye devam? bilseydiler
doğrulurlardı düştükleri yerden. bilmez erkekler.

b yüzü:

kadınlar mı? yaşamaları şiir demiş şair.

kış gecelerinde ısıttığım için seviyorum seni. bunu şimdi yapamıyor oluşumun önemi yok. kürek kemiklerini yıkayabildiğim, belindeki beni görebildiğim, konuşmasan da sesini duyabildiğim için seviyorum.

bendeki senle bir gün buluşacağın için seviyorum seni. tren bileti ceketimin iç cebinde, kalbimin tıpırtısıyla titreşip durur. o titreşimle yaşadığım için seviyorum seni.

görmediğim şehirlerin sokaklarında yürür gibi seviyorum seni. içtiğim çayın buğusunda görür gibi. kitağının, düştüğü çiçekte duruşu gibi.

okuduğum romanı bir daha okuma isteğiyle seviyorum seni. bir aktörün terinde ışıldayan gurur gibi. sahnede ölür gibi.

kalbinde bir mangalın közü gibi tut aşkı
gelip biri yana sıyıracak külleri
dünyanın düşü kaplarken kara uykuyu
uyandır beni kukuriku horozum

son yerlinin de gölgesi kayboldu işte
incik boncuklar dağıldı dörr yana
kana doymadı ateşli silahlarıyla efendiler
beyaz bembeyaz beyazötesi efendiler

bir mandoline tel olsam bir obuaya nefes
desem ki birazdan konser başlayacak
alkışlar beğeniler ışıklar arasında
bisler ve ruhu habisler arasında

ama nar olmuştum vaktiyle komşu bahçeye
zeytin olmuştum binlerce yılın hayhuyuna
"ipler elimizde baltalar belimizde" dediler
üç çürük elmayla bitirdiler işbu masalı

uyandır beni kukuriku horozum

ARADAN

çıkıp gelirim aklından
geçmişten gelirim, gelecekten gelirim
kullanılmayan bir şeyden, tozlanan
gelmek ne demekse onu olurum
unutturduktan sonra kendimi, kendim olurum

bazı şeyler yarım olmayı sever
eksik değildir oysa her yarım
yarım öteki yarımı bekler
beklemenin unutulduğu yerde ben beklemek olurum
kimse olmazmış, ben olurum

bir ağrıya konuk, bir bağa koruk
erken bir ölüye salâ olurum gerekirse
gerekip gerekmeyeceğini olmadık şeylerden bilirim
açık kalmış son sayfadan, bana seslenmeyen önsözden
ince sızının incecikten girdiği yarık olurum

kurtulamaz eşyanın tanıklığından
kelime aralarından sızıp duran şey
o içimdeki bacadan giren şey
ne varsa işte unutkanlıkta mı var
ben düşlerdeki yokluğuna güzelce unutkan olurum

DÜNYANINDI

bir sirk vardı dünyanın bir yerinde
dünyanın bir yeri diye birşey varsa
arslanlar filler midilliler palyaçolar
çadır delerdi göğü bir bakmışsın yerinde yeller
ufak çocukları doluştururduk patlamış mısırlar
arabaya doluşurduk saate bakardık
bir sirk vardı bulabilsek
bilet ve çikolata ve daha ne varsa
loca olmalı loca olsun
birazdan gösteri başlayacak
ah bir sirk vardı dünyanın bir yerinde

benim sırtım senin olsun şimdi
gözüm dilim bilet alan ellerim
locaya düşen gölgem
bu ufak çocukların sevinç çığlıkları
sirk tırlarla ince uzun maceralarla geliyordu
vardı dünyanın bir yerinde
o cümleye kadar atacağımız adımların
ortaklığı senin olsun
çocuklar uyusun o vakte kadar
dünya vardı biz vardık
bizim şiir yazan ellerimiz vardı
kağıtlarımız kahvemiz vardı

kafesi parçaladı mı bu arslan parçası
toynağı sağrısı midillinin dönüp duruyor mu geniş bir çember
papağan hep aynı anlaşılmaz sözleri tekrarlayacak mı
bir sirk vardı dünyanın bir yerinde
ufak çocuklar serpilir çiçeklenirler erken
kırışıklarımız göze batar bir sabah
o vakte kadar senin olsun kekik yağım
ağrılarım benim olsun
bu ufak çocukların sınav heyecanları
terlemeleri üşütmeleri
ilk aşkları usanmaları
dünyanın bir yeri diye birşey varsa

bu partiler eğlentiler yaslar
gece kaçamaklarının teri uykusuzluğu
sabah erken ani ölümler
zamlar egzoz gazları ilençler
yere düşen beş on kuruşun kiri
bir sirk vardı dünyanın bir yerinde
makyajı unutmuş palyaçolar
mahsus unutmuş palyaçolar

ufak çocuklar büyüyecek sevgilim
ufak çocuklardan ufak çocuklar olacak
her sabah sabah olacak
dünyanın bir yerinde
birkaç kelimem kalacak benim:
'bir sirk vardı dünyanın bir yerinde'

'göster usulca bana sınırlarının sınırını
lime lime de olsa sığınacak bir çadır kur şimdi'
yoktur hiç kullanılmamış bir kelime, az kullanılmışından isterim
sök yüreğinden, silerim ben kanını, remiz bezim var
kuruturum, kekiklerim, tuzlarını

köstekli saatini mi çaldırdın, dert etme
bende zaman bol, bir aşkın geride kalanının katlanıp ütülendiği
tavanarasına kaldırılıp tozlandığı
ayağın mı aksıyor, mesele değil, tutun
lamı cimi yok bir boşlukta kendine hacim yaratan omza
çiçek gibi bir hacmin şiirini kuran omza

ben öylesineymiş bağlarım harfleri birbirine
kopacakmış gibi bir iple
şık kravatlar yaparım yağlı urganlardan
aylak göğe aylak bakarım, sahibini arayan köpeğe eşlik ederim
yolda durup bi köşeye işeriz birlikte, utanırız usulca
işediğimiz için değil, işemek sanki utanılacak birşeymiş de ondan
varlığımızdan haberdar olan kâinata teşekkür ederiz
varlığımızdan haberdar olmayan insanlığa teessüf ederiz
ben öylesine bağlanırım harflerin birinden ötekine
ötekinden berikine
dilini mi bitirdin üzülme bende var –bol
eslerden itinayla ürettiğim kelimelerim var
mimarisi gaudi'ninki gibi dillerim var garip
ihtişamlı, kiç, bitmek bilmez
sen yeter ki göster bana usulca sınırlarının sınırını
dilinin dilini yitirmişliğini
lime lime de olsa sığınılacak bir kalp bul kendine
kalp olması şart değil, bul yeter ki
bulması zor, kaybetmesi zor, unutmaması zor
unutması zoroğlu zor

serbest vezni severim ben böyle
aylak aylak dolanırım, mısraından mısraıma salıncak kurarım
olmadı sarkacında salınırım
oyunuma katıl yeter ki oyunum sensiz olmuyor
bir oyunda en az iki kişi olmalıdır
iki kişi bir oyunda olmalıdır
bir oyun olmalıdır
iki kişi olmalıdır
bir olmalıdır

falan işte
'göster usulca bana sınırlarının sınırını' şarkısını dinle
dinleyip duralım
dur işte

DÜĞÜNÖNCESİ ŞARKISI

bir düğün hazırlığı olsun bu: *"ölen taraflarımızı bir tekneye koyup rüzgara bırakın"**
bir bardakta el titremesi olsun, bir çay kıvamı, tütsülü
sorular ağır geldiğinde dursun nabzı zamanın
başlamadan bitebilir düğün, kim bekler davul patlasın
yapmayın bunu, yapmayın! daha ölecek var
bu sokakların eskimiş yazgısını yırtarak cart diye
o tiril tiril esvapları uçura uçura
nasıl da darasını almış anının bir surat ki vişneçürüğü
gözlerinde asılı bakış dahil vişneçürüğü

rica ederim terkedip gitmeyin bu düğünü
sadece adlarımızın kavıdır kalacak olan çünkü geriye

(*) Lâle müldür.

BÖYLE İŞTE

"hadi anlat deseler anlatamam
bir yere gidiyorken cayıp bir başka yere gitmeyi."
"pek mutlu değillerdir ama
hayatlarındaki son hatıra
keskin hamlenin şimşeği
*ve boydan boya yaran bıçak olanlar"**

tuzun yoktur sesi
kalbi var zanneder mıknatıs
karga boşuna bakınır çaput korkuluğuna,
benzetip durur insan kendini
eğilen ağaca, düşen çığa, kuru dereye –bileği
ah işte böyle bükülür kalır çarnaçar

toprağın da ölümüdür yağmurunki
hadi anlat deseler anlatamam
caydığın yerdeki dikenli bitkileri,
iki üç kelimeyi zor sığdırır son satıra
kendi hatırasında uçuçböceği
kapanır kapısı bu şiirin de böyle apar topar

(*) ilk iki mısra: edip cansever, "sonrası kalır, c.II [bütün şiirleri]", yky yayınları, 2011, s.143; sonraki dört mısra: borges'in "milonga de calandria" adlı şiirinden.

ne olmak isterdim –tahta oyuncak
elinde kırılmak meraklı çocukların

eski radyolar toplamak –hapsolmuş sesleri
kavuşturmak özgürlüklerine

sabah çiylerini derlerdim çayır otlarının
güneş gelmeden kurtarmak onları

bütün şarkıları dinlerdim –neş'eyi ve hüznü
harmanlayıp demlemek için koyu

sınırı aşma bugün –sınır tam kalbimdi
mayınlar döşemiştim mayınlar döşemiştim

savaşlardan kırımlardan geçtim
kaldım sonunda bir başıma

ne olmak isterdim –sende ben
yenilgilerin buharında ısınıp arınmış

kış bulutlarının arasından sıyrılıp
rüzgarın serinliğinde uzun yolculuk

ne yapmak isterdim –ayıklamak bitlerini çocukların
saçlarını örmek ve gülümsemek yüzlerine

duvarlar ve sokaklar ve gelip geçenler
kendi yazgılarına dövünür ve yapmazken birşey

ne olmak isterdim –bir dans figüründe
kederin ve aşkın soylu temsili

dünyanın yırtık harita metod defterinde
herşeyden habersiz bir köpek gerinmesi

sevmiştim oysa –seni göğü rüzgarı
muhafizlar üzerinden geçti izlerin

GİDERLİ MANZUME

et gider, yara gider, bere gider
su gibi aziz olası aşk kalır

aşk gider, meşk gider, çılgın sel gider
çöl ortasında kızgın kumun kalır

kum gider, çöl gider, serabın gider
serabı gören gözde gözün kalır

göz gider, bakış gider, görmek gider
körün köre yol göstermesi kalır

yol gider, yolcu gider, hancı gider
handa anlatılan hikâye kalır

hikâye gider, ses gider, söz gider
sözün artığı bir kırık düş kalır

kim bilebilir ne kalır, ne gider
kalan: zamandan kaldığıyla kalır

gördüm sandığım hayatın. bir teoremin gri hücrelerde dolaşması!
bir soba başı kestane partisinde herkesin yerini alışıyla pitsikato!
yerinde bulunamayan bir mezür! bir şi'ire çoktan bulaşılmıştır o sırada,
o sıra? o sıra? gördüm sandığım. gördüm.

sözlüğünüzde karanlık çağımdan kalma bir kelime arar idim.
bulur idim ki yakalandım. zamanı aşıracağım artık. aşırabildiğimce
üstümden. suçumdan üzeri. kapartım şemse cildini
sözlüğünüzün usulca.
elim sayfaların arasında kaldı. elim ki suçun ta kendisi. suç. suç!

bir bergman sahnesinde dondum öylece. kaldım. kalakaldık. tenekeleri
çürüdü filmin. halbuki bir lâle müldür çayı içecektik daha sahne
gerisinde. montaj'da kesilecekti orası. olsun, biz içecektik. daha içecektik.
gördüm.

sandığım hayatın. kaneviçeli örtüyle. kaneviçede atlar. yılkı atları.
avni arbaş'ın mı atları?

sandığımda gördüğüm hayatın.

I.

biliyor musun musa es'subh, kendinden bile küçük bir kaşıkla, kan kızıl bana bakan çayımın yüzeyinde bir anafor yaratıyorum.

büyük anafor aklımdan uçup gitsin diye.

bu da bir mısra hatmetmeye benziyor. mısra seni hatmediveriyor. ama ah ki ah: ya şiir bitiverirse.

II.

'bir bedevinin sakalları', dedi, 'zaman tevekkülü, tevazuu, bilgeliği, gücün sessizliğini ve güçsüzlüğün kederini onlarda saklar.'

sonra bir devenin susuzluğa dayanıklılığını ödünç aldı.

bulamadı çölü. bir kitabın sayfaları arasına sıkışıp kalmıştı çöl.

III.

her görünmez kentten yalnızca yazarı geçebilir ve her kubilay han kendi yazarını arar.

IV.

uçan, koşan, yürüyen bir evde sessizliğe keserdim kendimi. benim yerime uçardı, koşardı, yürürdü ev.

dünya beni dolaşırdı. dünya beni dolaşırdı...

V.

bu şehri terketmem gerek. ama ya şehir beni terketmezse, katie?*

VI.

sana, bedenimin, boşluğundan çaldığı hikâyeyi anlatacağım dünya. saklanma görünürlüğün arkasına.

geçemem sanma.

VII.

şair gider. ardında bıraktığına kimisi boşluk der, kimisi ölüm.

şair bunu bilmezlikten gelmeyi seçer.

VIII.

çok uzaklarda bir balkon, ya da çok eskilerde kalmış bir balkon şiiri olmak istiyorum.

(sonrası elim bir kaza. bazıları "kaza değildi" diyor.)

IX.

kederim ben. ama şimdi unut bunu, atla eşiğimden.

X.

biliyor musun musa es'subh, acem şahları varsa acemi şahları da vardır. tebaası kendisi, sarayı bedeni, zindanı ruhu olan bu adamların keyfi beydeyoktur. bunlardan en çok şair çıkar—ki bu yüzden müsemmadırlar isimleriyle: acemiliğin ustalığıyla yaşarlar. şu bilmeceyi de dillerine dolamışlardır:

beden: doğru cevabı ölüm olan bir bilmecede geçmeyen o tek sözcük.**

(*) müzik: katie melua, "on the road again", piece by piece.
(**) borges'ten mülhem: "doğru cevabı satranç olan bir bilmecede geçmeyen tek sözcük hangisidir? bir an düşündükten sonra cevap verdim: satranç sözcüğü."

SYLVIA PLATH'İN LİMONLU PUDİNGLİ KEKİ

üstüme tam oturdu bu ölüm
gözlerinden ardakalan dünyanın ipliğiyle dokunmuş
peşin suçluluğun pahasıyla teyellenmişti
kuşandım bir şölene davetliyim
bir kuzgun çağırdı beni, karalar giy dedi
–*"ah bugünmüş gibi hatırımda, bir aralık günüydü"*–*
tanınmak için eline birşey al –bir bıçak izi bir sınanmış yalan
ah üstüme tam oturdu bu ölüm
tiril tiril bu ölüm

geciktim biraz ne var ki
şehri bildiğimi sanıyordum, anıların cesetlerini
çiğneyerek geçilen caddelerini
bilmiyormuşum geciktim
kruvazeler tayyörler gördüm korku okunuyordu
eksiktiler lekesiz ve kırışıksız
geciktikçe geciktim
sylvia plath kek pişirmişti limonlu pudingli kek
fırını 180 santigrad dereceye getirmişti

üstüme tam oturdu bu ölüm
eh işte dünya gözüyle gördüm

(*) edgar allan poe'yla karşılaştım telaşla seyirtirken. seslenemedim ardımdan, vakit yoktu.

MASUMİYET MÜZESİ*

ağaçların evlerden daha yüksek olduğu zamanlar... dünya daha masumdu.

(*) meraklısına not: bu kısa boylu şiir 2007'de yazıldı.

denizi öpmesi bir ağacın, sözcüklerle olmak zorunda değildir. göğün sisiyle denizin pusunun arasındaki görünmez çizgiyi vehmetmemiz de olmak zorunda değildir. ben meselâ adrianus kapısının gerisine açılan sokağında antalya'nın, bir evde, ispirto ocağımı sevip okşuyordum. üstünde kahve pişiriyor ve domates çorbası ısıtıyordum. geçmiş öyle bir eşyadır ki üzerindeki tozu farketmezsin bile. tozlu tozlu ne de güzeldir, sabah horozlarla birlik olup dikelmişsen ayağa. nemli havada kurbağa gibi hissediyorken kendini, binbir kez duşun mucizesiyle hemhal olmaya doyamıyorken, bir yandan da bak işte tam orada ispirto ocağının külahı sana sevimli sevimli bakmaktadır. cehennemi sıcağını şehrin, o kendi küçücük sıcaklığıyla gaddarlıkran uzaklaştırmakta, boğazından geçecek çorbanın bellibelirsiz mutluluğuna hazırlamaktadır kalbinin tıpırtısını. karaoğlan parkında nâzım'ın ceviz ağacını aradığın'ı hayretle gözlemlersin, elinde yazılı kağıt da yoktur üstelik hiç. polis de yoktur. hiçbir şey yoktur. insanlar yoktur. kuşlar vardır. hangisi hangisidir bilmeye gerek duymazsın. ağaçlar vardır ve hangisi hangisidir ne farkeder, dallar karışmıştır sen gelmeden buralara.

ispirto ocağının ateşine koşarsın gene.

gene.

günün birinde seni en içindeki sen ele verirse eğer
öğren susarken içkanamasını ve kelimelerle ağlamamasını
elde bir dünyanın tozunda toprağında bir gül
yetiştir her geceyi gün belleyip güzelleyen
bir masanın üstüne yığılmış anlam tozunu sil ve yat
kimseciklere ait odalarda. yelkovanlı akrepli bir çadırda

Bana kötü birşey olsun istedim
bana aşık olsun istedim

(*) masamda bir kuzgun, bir lâle müldür; bir yeryüzü. ve bir nazire, veda etmeden börtü böceğe, hiç de acul olmayan göğe. masa da masaymış edip abiden beri.

KARGA KARGA GAK DEDİ

bugün bir alakarga ödünç aldı yüreğimi
uçtu uçtu alakarga uçtu gak gak konuştu yürek
dedi ki biraz kesinlik istiyorum sartre gibi
azıcık da esenliğini, cümleleri birbirine ulamanın
yol uzun yol çakırdikenli biliyorum
bile bile lâdes diyorum hem benim kanatlarım var
gak gak ama incelikli kelimelerim var
çukurda boyluboyunca uzanmış şair bana yüreğini verdi
bunun anlamı şu: bana tekinsiz ve şefkatli dilini verdi
şairler hep boyluboyunca çukura yatarlar
onların çukuru dünyanın tepesidir
başıbozuk ve kaba dünyanın tepesinde
incecik manâlı rüzgarlar bir nevi esirdir
işte söylüyorum: bugün bir alakarga ödünç aldı yüreğimi
yazdı kanat izleriyle havaya bir ömürlük şiirimi

taze derimle yokluyorum toprağı. çatal dilimin sözlerini
tıslarken durduruyorsun beni. durdurup alyazgımdan öpüyorsun
biz ikimiz neyiz bu muamma. bir yüksek matematik problemi
yetmez çözülmesi için lineer zaman. ikiyiz biz, iki kurşun
belki zengin imgesi iki boşluğun ortasında tersten vuruşun
bir tas ılık süt gibi iyi geliyor dar gövdeme dünyanın kiri
dilim içime akıtıyor zehrini bütün bu onmaz karmaşada
durup durup varlığının kiriyle beni bir kez daha kutsuyorsun
o apaçık kir ki kaçıncı dereceden çözülemez bir denklemdi
nedir ki o, varoluş denkleminin tembel öğrenci çaresizliği

bu ayrılık bu birleşme bu keder bilirim azıcık da hırpani

KANAMALI BİR RUH İÇİN ACİLEN DİL ARANIYOR!

1. işte kelimelerin sonu! hepimiz meteliksiziz, ey ölüm!

2. hiç unutmadık biz tutmuş kalbimizin suçunu.

3. bütün renkler renkti o zaman. şendi. şenlikti. beyaz biraz daha oyunbazdı, o kadar. seviyordu parça pinçik olup yere sayısız öpücük kondurmayı.

4. açıkta kalmış dünyanın ayağı.

5. bazılarımız biraz daha dün.

6. tren kelimesi trene hiç binemedi. binmek istedi hep ama.

7. 'kötü zamanlar geçecek' dedi hayat. 'kötü zamanlar geçecek' dedi ölüm.

anna Ahmatova, üşümemek için öldü, durmadı orda. bir güz güneşiydi charles Baudelaire, elem çiçeklerinin gözlerini diktiği. *"tanrım, dua et bize; yaklaştık, yakınındayız işte"*, paul Celan ve isimsizlerden ben ve bir de rené Char. ve *"akıl nurunu kaybetmişler sürüsü"*nü gözledik Dante'yle, cehennemin eşiğinde. ki onu A'nın tahtına mı oturtmalıydım? azıcık bir sabırla ölebiliriz de –sözcüklerinle, t. s. Eliot! gözlerinde uçurumun açtığı furuğ Ferruhzad çizmişti nasılsa günbatımını.

ah bu dünya sebepli sebepsizlikler yurdu, atar yürek okyanusa atılan yitik yüreklerde, atar orada burada, bir zenci öldürülmüş ve yalnızdır, bir nicolás Guillén sözcükleriyle tanıktır buna. isyan ve öfke, bir mahpus damının pazar sabahında nâzım Hikmet bahtiyarlığında usulca yürür şahdamara. dağlar bile yük olur sırtına kobayashi Issa'nın.

zavallı adanın ve ona övgüler düzüp başını döndüren denizin öyküsüyle titretir içimi edmond Jabès ve o arada max Jacob yine de bir ağaçtır işte, yaşamıyor bile olsa, dünyanın şu bükümlü adasında. hangimiz cortez ve hangimiz o büyülü engin deniziz, john Keats?

benim de anamdan mektup geldi pär Lagerkvist, içinde kargacık burgacık harfler, hasattan bahsediyordu, yaz hasadından. ve ölümün bedenini bir tüy gibi hafiflettiğinden. ruhum diplerde diye, ve doğusu rutubetin üşüttü kemiklerimi diye, sözlerimin troykasını sürerim karlı steplere, dilimde mihail yuryeviç Lermontov ağrısı. federico garcía Lorca'nın acı haberi varmadan kordoba'ya. ah, barbarların balkonunu solmuşluğundan ürettiği ışıltıyla boşluğu yanıltan bir nilgün Marmara yokluğu sarıp sarmalamıştır da benden başka kimin haberi olmuştur çarçabuk? belki bir gérard de Nerval, başka bir hayatta hatırlıyordur onu. ya da her gece her gece en hüzünlü şiirlerini yazacaktır artık pablo Neruda. *"gidiyoruz. kalk, gemi!"* derim ben, stéphane Mallarmé kılığına bürünüp.

küldür ardında kalan friedrich Nietzsche'nin ve ateştir o besbelli. ve uçmayı bilen düşmeyi de bilir. ve düşmeyi bilendir nilgün ve uçmayı elbet. ve kanatları vardır nilgün'ün, uçurumları sevdiği için.

tanımam etmem sigbjørn Obstfelder'i, tanırım ama fiyortları, yarları, demin adını andığım o fetbaz ve yutucu denizi. *"herşey nasıl da garip"* diyor bu adam, katılıyorum. katılıyorum gülmekten ve ağlamaktan.

bir kan dehlizinde sinmiş köşeye, örgü örüyorum zamanın yününden. Ö harfiyle adlandırılan hiç şair yok –ya da ben bulamadım. (ah sersem bellek, nasıl unutursun Ölüm adıyla kutsadığımız büyük şairi!)

ezra Pound da öfkeyle fısıldar sersem belleklere: *"ama siz, kahrolası tatarcıklar sürüsü, bir kaplumbağanın bile yaşını bilmezsiniz!"* ve eridikçe erir mum, şairin kanlı şenlik günlerinde. hangi kraldan sözeder saint-john Perse, bileniniz var mı? belki eşekle ve benle ve belki yarın ölecek kralından mı, jacques Prévert'in?

karın altında kaldı kuşlar ve sözcükler, inanmayan salvatore Quasimodo'ya sorsun. gözlerimle gördüm bunu. sondan sonraki gemisine bindim sonra, arthur Rimbaud'nun: *"yarılsın artık bu tekne, alsın beni deniz."* fettan, mor bir ağız gibi şu bahsettiğim deniz. tekrarladım huşu ile, huzur ile, güngörmüşlüğün yüce avuntusuyla, rainer maria Rilke ustalığıyla: *"şimdi dünyada nerde biri yürüyorsa, sebepsiz, dünyada, yürüyorsa... bana gidiyor."*

haklıydı sözcüklerin efendisi william Shakespeare, değmezdi avuç açmaya bu yangın yeri. haklıydı ömer Hayyam, o yok dünya da yok. ve nice adalar geçti yorgo Seferis'in argonotları! ve işte bütün açık ve gizli, açık ve koyu, açık ve kapalı şairler adına Ş harfi! o hışırtılı sesiyle: Şair –adı şu ya da bu, ama şair. geçsin denizden tarafa, geçsin bahtsız adayı, geçsin ağırlığınca esen kasırga grisini. ki bütün bu (bu bütün) şair tayfası, hep birlikte anlamadı, anlamadık, tristan Tzara gibi anlaşılmaz şeyi, adını ölümden ödünç almış olan şu haylaz, ele avuca gelmez hayatı: dada, dada! ve sevgili dostum dylan Thomas, hükmü hiç kalmadı artık böylelikle, ölüm ülkesinin!

bakın dönüp dolaştık hiç bıkmadan zavallı adanın etrafında. derdimiz kaçınılmaz boğuluşu onun. al işte bir şair daha, gömülü limanda! tükenmez gizin hiçliğini arıyor giuseppe Ungaretti. zaman duygusunu yitirerek, batık limanda. ve ben bir türk ve bir macar harfi olan Ü'ye şair arıyorum, elimde bir mandarin masalından kalma fenerle. bulabiliyor muyum, son sözcüğüne kadar dilimin bilemeyeceğim bunu.

sessizliği yoldaş edinebilenin dibütün sesleri karmaşanın, kargaşanın, kaos ve düzenin. paul Valéry bir büyük çocuk gözüyle bunu böyle bildi böyle söyledi. ben dilime böyle çevirdim, damlar üstünde paul Verlaine mısraı koşulu bir göğe bakarak. *"o unutulmaz göğe tabut çivileri gibi sert yıldızlar çaktım!"* diye goya adına duruşumuzu döven andrey Voznesenski'nin gölgesine sığınıp.

marangozun şarkısı duvarcının şarkısına, bütün şarkılar birbirine karışıyor. şiirler şiirlere yol gösteriyor. walt Whitman diye biri var işte biryerlerde. gitmesek de görmesek de. ve bütün bilinmezlerin adına ortaya gövdesini sermiş olan X, nerde yakın uzak dağ var yerle bir etmeye söz vermiş adı yirik Xhosa'yı bulup çıkarıyor. çünkü uzak dağlar onu ondan gizliyorlar, yakın dağlar üzerine üzerine geliyorlar. ah Xhosa, her yer yakın dağ, her yer uzak dağ.

bahçesinde arılarla dokuz fasulye, william butler Yeats değil mi o? ah benim de muradım, bahçemde arılarla dokuz fasulye. çalı çırpıdan dam, seyrel tik bakışlardan ırak pencere.

alfabe Z'yle biter. biter de, hangi şairin alfabesi son harfini yutmamıştır? boğazına kılçık gibi takılmamıştır o son bir harf? Z ki Zehir olup elinden tutar bütün harflerin, hepsini çelikten ve külden tek sözcüğün son harfi kılmaya. adına kimi 'hayat' dedi, kimi 'ölüm'. bana kalırsa hava hoş.

sersem belleğe veriyorum son sözü, sonsözü: unuttuğum şairler var bu kitapta. onlar kendilerine yer açtılar çoktan. bağışlayarak unutkanlığımı ve küçümsemeden yarımlığımı. ve Çay, hani şu buğulu sıcak, şu çin porseleninde ve bohemya kristalinde ruhumuzu ısıtan, işte o da şiire keser sabahları ve akşamları ve her istediğimizde dünyayı ve adı Ç ile başlar işte, bildiğiniz Ç ile. ki bu yücegönüllü şairin şiirini de bir başka şair yazmıştır. adı M ile başlar: lâle Müldür. çay olur da onun buğusunu içimize yansıtan Işık olmaz mı! şiir ülkesinde yılkı atları gibi eşinirken alnımızın ve turgut Uyar'ın yani bomboş bir sayfaya herşeyi, her şeyi yazmanın çatına vuran ışık! o da şairdir, insan olsun olmasın her yeni bakan ve yeniden bakan ve yenileyerek bakan gibi. ve bütün bunlar uçsuz bucaksız bir sıkıntının başharfidir, edip Cansever dilinde. ki mahsus sıradan çıkardım onu, en sona koydum, bu yıldızlı kuyruğun sonuna. ve mühürledim gecenin mumuyla. ben, Xxxxx.

SONSÖZ

bugün bir buzlu cam parçasını kalbime tuttum
tayf oldum oradaki dehşetin karanlık ışığına
bir çocuk oturmuş ağlıyordu boşa akıp duran sözcüklerine
bir annenin eski mantosunun eteklerine yapışmış ve
kimbilir kaç kederdir buz tutmuş sözcüklerine

bugün yürünür sefil bir kafile halinde
dokununca *"solgun bir gül"* olunan her yanlış ümidin
hiçbir dilin inceliğine sığmayacak cümlelerine

uyudunuz uyandınız gördünüz görmediniz
aramızdaki anlaşılır uçurumun şefkatli unutkanlığın
krallara lâyık uzun hikâyesini gelişmesiyle sonucuyla
ben bugün ruhumun eskici dükkanında unurtum

ben bugün kafesinden soyunmuş gibi duran
bir kuşrum
kalbimin sessizliğine uçtum

bir süpürge-kadın ne yapar?
belki öncesinde bir manâsız prova
hiç işte hiç, o ki rahvan sürdüğün atını
yemleyip suladığın harap bir han
ve ola ki uzak bir diyarda sebepli hüznü
kem gözden saklayan bir yasak şehirdir

www.turgutuyarsliryarismasi.com

ISBN 978-605-4621-51-4
9 786054 621514
kdv dahil $12.00
www.bencekitap.com.tr